



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ**

**ΓΝΩΜΗ**

**Δ 111 ΕΑΔΗΣΥ/2024**

**(του άρθρου 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 4912/2022)**

**Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

**Της παρ. 5 του άρθρου 353 του ν. 4412/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 10 του ν. 4912/2022**

Στην Αθήνα σήμερα 02/10/2024, ημέρα Τετάρτη και ώρα 11:00 π.μ., στα επί της οδού Δώρου 7-9 γραφεία της, συνήλθε σε συνεδρίαση ως άνω ΕΠΙΤΡΟΠΗ της ΕΝΙΑΙΑΣ ΑΡΧΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση, μετά από σχετική πρόσκληση της Προέδρου, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα Μέλη.

Τα προσκληθέντα Μέλη της Επιτροπής παρέστησαν κατά τη συνεδρίαση ως εξής:

**Προεδρεύουσα :** Ευαγγελία Κουτούπα (μέσω τηλεδιάσκεψης)

**Σύμβουλοι :** Δημήτριος Χανής

**Μέλη :** Βασιλική Σκαρτσούνη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Δημήτριος Σταθακόπουλος (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Χρυσάνθη Ζαράρη (μέσω τηλεδιάσκεψης)

Νικολέτα Κοττά

Η Πρόεδρος, κ. Ανδρονίκη Θεοδοκάτου, απουσίασε αιτιολογημένα.

**Γραμματέας:** Αθηνά Σοφιάνιδου Π.Ε Διοικητικού Οικονομικού, Αν Προϊσταμένη Γρ. Προέδρου.

**Εισηγητής:** Καλλιόπη Μήτκα, Νομικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό ΕΑΔΗΣΥ.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, παρέστησαν, η εισηγήτρια (μέσω τηλεδιάσκεψης), η Προϊσταμένη του Τμήματος Ελέγχου Αιτημάτων Διαπραγμάτευσης, Μαρία Παναγοηλιοπούλου και η Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ελέγχου της Ε.Α.Δ.Η.ΣΥ., Μαριλένα Σιδέρη, οι οποίες αποδεσμεύτηκαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας των Μελών της Επιτροπής και τη λήψη απόφασης.

**Θέμα:** Παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρ. 347 παρ. 2 περ. γ. υποπερ. γδ του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου «Θεαγένειο», του Ξενώνα Πυλαίας και της Μονάδας Ημερήσιας Νοσηλείας «Νίκος Κούρκουλος», χρονικής διάρκειας τριών (3) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης **269.775,00 €**, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 *(κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση)*.

---

I. Με το υπ' αριθμ. πρωτ. 11772/04.09.2024 έγγραφο του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου «Θεαγένειο» (αριθ. πρωτ. εισερχ. Ε.Α.ΔΗ.ΣΥ. 8795/04.09.2024), όπως αυτό συμπληρώθηκε με το με αριθμ. πρωτ. εισερχ. 9283/23.09.2024 όμοιο, ζητείται η παροχή σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ του ν. 4412/2016 ως ισχύει, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου «Θεαγένειο», (στο εξής και Α.Ν.Θ.) του Ξενώνα Πυλαίας και της Μονάδας Ημερήσιας Νοσηλείας «Νίκος Κούρκουλος», χρονικής διάρκειας τριών (3) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης **269.775,00 €**, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 *(κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίπτωση)*.

## II. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Το αιτούν εκθέτει τα ακόλουθα:

1. Το Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεαγένειο (Α.Ν.Θ.) στεγάζεται σε δόροφο συγκρότημα δύο κτηρίων (Α-Β-ΚΕΠΑ) στην οδό Αλ. Συμεωνίδη 2 στη Θεσσαλονίκη. Στους χώρους αρμοδιότητάς του υπάγεται, επίσης, ο ξενώνας του Νοσοκομείου, που αποτελείται από συγκρότημα τεσσάρων κτηρίων και βρίσκεται στην Πυλαία-Θεσσαλονίκη (οδός Ερατούς). Στην ίδια έκταση λειτουργεί από 18.4.2022 η αποκεντρωμένη Μονάδα Ημερήσια Νοσηλείας «Νίκος Κούρκουλος»<sup>1</sup>.
2. Για την κάλυψη των αναγκών καθαριότητας των χώρων του (ήτοι κτηριακών εγκαταστάσεων του Νοσοκομείου και του Ξενώνα), κατά το έτος 2018 το Α.Ν.Θ προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό άνω των ορίων με αρ. διακ. 22/2018 (18PROC003501576 2018-07-30, ΕΣΗΔΗΣ: 61570) προκειμένου να συνάψει σύμβαση χρονικής διάρκειας ενός

---

<sup>1</sup> Βλ. Ν. 4771/2021 (ΦΕΚ Α' 01.02.2021) (σελ. 16) για την κύρωση μεταξύ άλλων της από 9.12.2020 Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, της 4ης Υ.Πε. Μακεδονίας και Θράκης, του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης «Θεαγένειο», της Άνας Μαρίας Λουίζας Ιωάννη Λάτση και της Ελληνικής Αντικαρκινικής Εταιρείας και λοιπές διατάξεις του Υπουργείου Υγείας.

έτους αξίας 767.520 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ €. Στον εν λόγω διαγωνισμό κατατέθηκαν προσφορές ωστόσο, λόγω μακρόχρονης διοικητικής και δικαστικής εμπλοκής υπεγράφη με τον αναδειχθέντα ως οριστικό ανάδοχο οικονομικό φορέα «IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES S.A.» μόλις την 25.01.2023 η υπ' αριθμ. 22/2018 σύμβαση (23SYMN012065993 2023-02-02) αξίας 538.656,00 € χωρίς ΦΠΑ 24% (667.933,44 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ). Το εν λόγω σχέδιο σύμβασης διήλθε του προσυμβατικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου που έκρινε ότι δεν κωλύεται η υπογραφή του (αρ. 29/2022 Πράξη Επιτρόπου στην Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου στη Θεσσαλονίκη). Ωστόσο, παρά την υπογραφή της, η ως άνω σύμβαση δεν εκτελέστηκε καθώς ήδη στις 13.12.2022 με αίτημα του αναδόχου είχε ζητηθεί η αναπροσαρμογή του κόστους παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων όπως αυτές είχαν διαμορφωθεί αρχικά με την αριθμ. οικ 4241/127/30.1.2019 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, στο ποσό των 931.767,12 συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Με την υπ' αριθμ. 1η Συν./5.4.2023 απόφαση του Δ.Σ. του Νοσοκομείου (ΑΔΑ:ΨΚΝΒ469ΗΧ-116) εγκρίθηκε η τροποποίηση της ετήσιας σύμβασης χωρίς ωστόσο να υπογραφεί σχετικό συμφωνητικό καθώς στις 4.5.2023 ζητήθηκε εκ νέου από τον ανάδοχο αναπροσαρμογή του κόστους παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στις ελάχιστες νόμιμες αποδοχές των εργαζομένων, όπως αυτές εν τω μεταξύ διαμορφώθηκαν με την αριθμ. οικ. 31986/24.3.2023 Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων στο ποσό των 1.019.260,08 ευρώ το έτος συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, η οποία εγκρίθηκε με την αριθ. 3<sup>η</sup> Συν/17.5.2023 του Δ.Σ. του Νοσοκομείου (ΑΔΑ: 6ΜΘΜ469ΗΔΧ-0ΝΞ). Σχέδιο της τροποποιητικής σύμβασης υποβλήθηκε σε προσυμβατικό έλεγχο στην αρμόδια Υπηρεσία Επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ωστόσο, με την αριθμ. 29/13.07.2023 Πράξη της κρίθηκε ότι κωλύεται η υπογραφή του υποβληθέντος σχεδίου καθώς το ποσοστό της συνολικής αύξησης της αξίας της σύμβασης ανέρχονταν σε 52,60% (ζητούνταν η αύξηση από 667.933,44 ευρώ σε 1.019.260,08 ευρώ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) και συνεπώς ερχόταν σε αντίθεση με τα ορισθέντα στο άρθ. 132 του ν. 4412/2016. Η πράξη αυτή κοινοποιήθηκε στο Νοσοκομείο στις 18.07.2023.

**3.1.** Ακολούθως, στις 25.09.2023 ορίστηκε η επιτροπή σύνταξης προδιαγραφών του νέου διαγωνισμού και με την υπ' αριθμ. 3/2024 διακήρυξη προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός άνω των ορίων για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας για την κάλυψη των χώρων του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου «Θεαγένειο», του Ξενώνα Πυλαίας και της Μονάδας Ημερήσιας Νοσηλείας «Νίκος Κούρκουλος», για χρονικό διάστημα ενός (1) έτους εκτιμώμενης αξίας 1.024.193,55 € χωρίς ΦΠΑ 24 %, με δικαίωμα ετήσιας προαίρεσης και συνολικής εκτιμώμενης αξίας της σύμβασης στο ποσό των 2.048.387,09 € χωρίς ΦΠΑ 24% 3.2. Ως κριτήριο ανάθεσης της σύμβασης ορίστηκε η πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά βάσει τιμής. Η προκήρυξη απεστάλη με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 24/01/2024, δημοσιεύθηκε στο συμπλήρωμα της Ε.Ε.Ε.Ε. στις 29.01.2024 (ΕΕ S 2024-009022). Ωστόσο πριν την ανάρτηση στο ΚΗΜΔΗΣ με την υπ'

αριθμ. 1930/7-2-2024 απόφαση Διοικητή (ΑΔΑ 9ΔΗ3469ΗΔΧ-1Σ3) μετατέθηκε η καταληκτική ημερομηνία κατάθεσης προσφορών και αποσφράγισης του διαγωνισμού. Τροποποιητική της προκήρυξης της εν λόγω σύμβασης απεστάλη εκ νέου με ηλεκτρονικά μέσα για δημοσίευση στις 19-2-2024 στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημοσιεύθηκε στις 23.02.2024 και αναρτήθηκε αυθημερόν στο ΚΗΜΔΗΣ (αρ. συστ. ΕΣΗΔΗΣ: 338267, ΑΔΑΜ: 24PROC014309933 2023-02-23). Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών ορίστηκε η 29η/03/2024, και ως ημερομηνία αποσφράγισης η 05η/04/2024.

**3.2** Στις 18.03.2024 ασκήθηκε ενώπιον της ΕΑΔΗΣΥ προδικαστική προσφυγή κατά των όρων της διακήρυξης από τον ενδιαφερόμενο οικονομικό φορέα «IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES S.A.» στην οποία συμπεριλήφθηκε και αίτημα αναστολής και λήψης κατάλληλων προσωρινών μέτρων. Οι λόγοι της προσφυγής αφορούσαν στη διατύπωση όρων της διακήρυξης και στον τρόπο υπολογισμού του προϋπολογισμού της σύμβασης. Επί του αιτήματος για τη λήψη προσωρινών μέτρων εκδόθηκε η αριθμ. Α191/2024 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ (διαδικασία προσωρινών μέτρων), η οποία έκανε δεκτό το αίτημα της παροχής προσωρινής προστασίας και ανέστειλε την πρόοδο της διαγωνιστικής διαδικασίας μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης επί της προδικαστικής προσφυγής. Ακολούθως, επί της προδικαστικής προσφυγής εκδόθηκε η αριθ. 733/2024 απόφαση της ΕΑΔΗΣΥ η οποία έκανε δεκτή την προσφυγή και ακύρωσε την προσβαλλόμενη διακήρυξη. Η απόφαση κοινοποιήθηκε προς συμμόρφωση στην αναθέτουσα την 14.5.2024.

**3.3.** Στην συνέχεια η αναθέτουσα αρχή στις 24.05.2024 κατέθεσε ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης αίτηση ακύρωσης/αναστολής κατά της ως άνω απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, η οποία μαζί με την παρέμβαση που ασκήθηκε από την “IFS IPIROTIKI FACILITY SERVICES S.A.” συζητήθηκε την 25.7.2024 και αναμένεται έως σήμερα η έκδοση απόφασης.

**4.1.** Για όλο το προαναφερθέν χρονικό διάστημα, για την κάλυψη των αναγκών καθαριότητας των χώρων του κτιρίου του Α.Ν.Θ και των λοιπών χώρων που υπάγονται στην αρμοδιότητά του και με βάση τα στοιχεία που υποβλήθηκαν κατόπιν αιτήματος της Αρχής και από τα στοιχεία που αντλήθηκαν από το ΚΗΜΔΗΣ, το Νοσοκομείο προέβαινε στη σύναψη συμβάσεων με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση, μηνιαίας ή τριμηνιαίας διάρκειας, για ποσά κάτω των ορίων των οδηγιών όπως αυτά ορίζονταν εκάστοτε αποστέλλοντας πρόσκληση σε τρεις διαφορετικούς ενδιαφερόμενους φορείς. Οι συμβάσεις αυτές αθροιζόμενες κατ’ οικονομικό έτος υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια των οδηγιών όπως αυτά εκάστοτε ορίζονται. Κατά την περίοδο που ίσχυσαν τα κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης της ανάγκης περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, ήτοι από 14.03.2020 έως 31.12.2022 ακολουθήθηκε η ίδια διαδικασία κατ’ εφαρμογή των εξαιρετικών σχετικών νομοθετικών διατάξεων<sup>2</sup>.

---

<sup>2</sup> ΠΝΠ της 14.03.2020 ΦΕΚ 64 Α’/14.03.2020», «Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης της ανάγκης περιορισμού της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19. Άρθρο εικοστό έκτο: «Υπηρεσίες καθαριότητας, απολύμανσης και φύλαξης», όπως αυτές κυρώθηκαν με τις διατάξεις του (ΦΕΚ Α’ 177/15-09-2020)

**4.2.** Από 1.1.2023 το Νοσοκομείο συνέχισε τη σύναψη συμβάσεων τρίμηνης κυρίως διάρκειας με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση διαγωνισμού και χωρίς να έχει προηγουμένως αιτηθεί τη σύμφωνη προς τούτο γνώμη της ΕΑΔΗΣΥ παρά το γεγονός ότι οι συμβάσεις αυτές αθροιζόμενες κατ' οικονομικό έτος υπερέβαιναν τα όρια των οδηγιών. Για το έως την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος στο διανυθέν χρονικό διάστημα του οικονομικού έτους 2024 η αξία των αντίστοιχων συμβάσεων υπηρεσιών καθαριότητας που υπεγράφησαν και εκτελέσθηκαν έχει ήδη υπερβεί το εν λόγω όριο.

**5.** Υπό τα ως άνω δεδομένα και ενόψει της λήξης στις 30.09.2024 της υπό εκτέλεσης σύμβασης τρίμηνης διάρκειας (24SYMV015079992), το Α.Ν.Θ. υπέβαλε το εν λόγω αίτημα.

### **III. ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**

**5.** Στη διάταξη του άρθρου 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016, η οποία ενσωματώνει στο εθνικό δίκαιο την αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 32 της Οδηγίας 2014/24/ΕΕ, προβλέπεται ότι:

*“2. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση χωρίς προηγούμενη δημοσίευση μπορεί να χρησιμοποιείται για δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών σε οποιαδήποτε από τις κατωτέρω περιπτώσεις: [...] γ) στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, εάν λόγω κατεπείγουσας ανάγκης οφειλόμενης σε γεγονότα απρόβλεπτα για την αναθέτουσα αρχή, δεν είναι δυνατή η τήρηση των προθεσμιών που προβλέπονται για τις ανοικτές, κλειστές ή ανταγωνιστικές διαδικασίες με διαπραγμάτευση. Οι περιστάσεις που επικαλούνται οι αναθέτουσες αρχές για την αιτιολόγηση της κατεπείγουσας ανάγκης δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να απορρέουν από δική τους ευθύνη”.*

### **IV. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ**

**6.** Το υπό εξέταση αίτημα έχει υποβληθεί από το Αντικαρκινικό Νοσοκομείο Θεσσαλονίκης «Θεαγένειο» που είναι ΝΠΔΔ, ανήκει στην 4η Υγειονομική Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης και είναι μη Κεντρική Αναθέτουσα Αρχή, καθώς δεν συμπεριλαμβάνεται στο Παράρτημα Ι του Προσαρτήματος Α' του ν. 4412/2016. Αντικείμενο του αιτήματος είναι η προσφυγή της εν λόγω αναθέτουσας αρχής στη διαδικασία διαπραγμάτευσης χωρίς προηγούμενη δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 1 περ. 9 του ίδιου ως άνω νόμου.

**7.** Η προτεινόμενη, βάσει του εξεταζόμενου αιτήματος, σύμβαση, συνολικής εκτιμώμενης αξίας 269.775,00 € μη συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ, υπερβαίνει το ποσό του κατώτατου ορίου της εκτιμώμενης αξίας συμβάσεων υπηρεσιών που ανατίθενται από μη κεντρικές αναθέτουσες αρχές του άρθρου 5 παρ. γ του ν. 4412/2016, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής για τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων κατά τα έτη 2024-2025, ήτοι τις 221.000,00€ χωρίς ΦΠΑ. Ως εκ τούτου, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή της σύμφωνης γνώμης της κατά το άρθρο 347 παρ. 2 περ. γ' υποπερ. γδ' του ν. 4412/2016.

**8.** Η διαδικασία με διαπραγμάτευση έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 26 και 32 του ν. 4412/2016 περιπτώσεις, με τα οποία μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο τα άρθρα 26 και 32 της οδηγίας 2014/24/ΕΕ, αντίστοιχα (βλ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 8ης Απριλίου 2008, C 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56, της 23ης Απριλίου 2009, C-292/07, Επιτροπή κατά Βελγίου, EU:C:2009:246, σκέψεις 105-106, της 11ης Σεπτεμβρίου 2014, C-19/13, Ministero dell' Interno κατά Fastweb SpA και Telecom Italia SpA, EU:C:2014:2194, σκέψη 49, της 7ης Σεπτεμβρίου 2016, C -549/14, Finn Frogne A/S κατά Rigspolitiet ved Center for Beredskabskommunikation, EU:C:2016:634, σκέψη 35). Οι ανωτέρω διατάξεις, στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις, οι οποίες συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας (βλ. ΔΕΚ - ΔΕΕ, αποφάσεις της 10ης Μαρτίου 1987, C-199/85, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1987, σ. 1039, σκέψη 14, της 18ης Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28ης Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, της 10ης Απριλίου 2003, C-20/01 και C-28/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 2003, I-360, σκέψη 58, της 14ης Σεπτεμβρίου 2004, C-385/02, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2004, σ. I-8121, σκέψη 19, της 14ης Οκτωβρίου 2004, C-340/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλ. 2004, I-9845, σκέψη 38, και της 2ας Ιουνίου 2005, C-394/02, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλ. 2005, I-4713, σκέψη 33, της 8ης Απριλίου 2008, C- 337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψεις 57-58, της 27ης Οκτωβρίου 2011, C - 601/10, Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας, Συλλ. 2011, I-00163, σκέψη 32). Συναφώς, η σχετική απόφαση της αναθέτουσας αρχής πρέπει να περιλαμβάνει πλήρη και ειδική αιτιολογία, αναφερόμενη στους λόγους για τους οποίους επιλέγεται η προσφυγή στην εν λόγω εξαιρετική διαδικασία (βλ. ΣτΕ 1747/2011, 1987/2021).

Ειδικότερα, για την εφαρμογή της επικαλούμενης νομικής βάσης απαιτείται η σωρευτική συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

α) η ύπαρξη απρόβλεπτης περίπτωσης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής, β) η ύπαρξη κατεπείγοντος, μη συμβιβαζόμενου με την τήρηση των προθεσμιών διενέργειας διαγωνισμού και γ) η αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της απρόβλεπτης περίπτωσης και του εξ αυτής απορρέοντος κατεπείγοντος.

Υπό τη συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων, η προσφυγή στην εξαιρετική διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση επιτρέπεται μόνο στο μέτρο που είναι απολύτως απαραίτητο, όπως ρητά επιτάσσει η σχετική διάταξη του άρθρου 32 παρ.2 περ. γ' της Οδηγίας 2014/24 (ΣτΕ 1987/2021 σκ. 12).

Ως απρόβλεπτες περιστάσεις νοούνται αιφνίδια πραγματικά γεγονότα, τα οποία δεν ήταν γνωστά στην αναθέτουσα αρχή, ούτε ανάγονται στη σφαίρα ευθύνης της και τα οποία κατέστησαν ανέφικτο τον έγκαιρο προγραμματισμό εκ μέρους της των ενεργειών που ήταν αναγκαίες για την αντιμετώπισή τους (Ελ. Συν. Τμ. VII 1080/2022 σκ. 6).

Περαιτέρω, υπό την επίκληση της κατεπείγουσας ανάγκης δικαιολογείται η ανάθεση εκείνων μόνο των εργασιών που είναι απολύτως αναγκαίες και συνδέονται αιτιωδώς με τα απρόβλεπτα γεγονότα και όχι η κάλυψη των τακτικών (πάγιων) αναγκών της αναθέτουσας αρχής, το δε βάρος απόδειξης της σωρευτικής συνδρομής των προϋποθέσεων προσφυγής στην ως άνω εξαιρετική διαδικασία το φέρει η αρχή που τις επικαλείται (βλ. Ελ.Συν. 1494/2022 VII Τμ, ΣτΕ 1987/2021, Γνώμες της Αρχής Δ401 47/2022).

9. Στην υπό κρίση περίπτωση, ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων εφαρμογής των ανωτέρω διατάξεων, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

Η αναθέτουσα αρχή ξεκίνησε τη διαγωνιστική διαδικασία για τις ανάγκες καθαριότητας των κτηριακών εγκαταστάσεων του Νοσοκομείου και αρχικά του Ξενώνα φιλοξενίας, στις 30.06.2018 και προχώρησε στη διενέργεια ανοιχτού διαγωνισμού άνω των ορίων για την ανάδειξη αναδόχου για ένα έτος. Ωστόσο ο διαγωνισμός αυτός μετά από διοικητική και δικαστική εμπλοκή που ανέκυψε ολοκληρώθηκε στα τέλη του 2022, οπότε και το σχετικό σχέδιο σύμβασης διήλθε αρχικά του προσυμβατικού ελέγχου και με την αριθμ. 29/2022 Πράξη του αρμόδιου Επιτρόπου και υπεγράφη στις 25.1.2023.

Η προαναφερόμενη σύμβαση ωστόσο δεν εκτελέστηκε καθώς δεν είχε ληφθεί υπόψη η αύξηση των νομίμων αποδοχών που είχε μεσολαβήσει κατά το έτος 2019 ενώ αμέσως μετά προέκυψε η ανάγκη και δεύτερης αυξήσεως του κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας στα τέλη Μαρτίου του 2023.

Η αιτούσα λαμβάνοντας υπόψιν τα δεδομένα αυτά προέβη σε κοστολόγηση των υπό παροχή υπηρεσιών καθαριότητας καθώς και των αναγκών που θα ανέκυπταν λόγω της έναρξης λειτουργίας του Κ.Η.Ν. «Νίκος Κούρκουλος». Αποτέλεσμα των παραπάνω παραλείψεων ήταν η τροποποίηση της αξίας της σύμβασης να υπερβαίνει το επιτρεπόμενο κατ' άρθ. 132 του ν. 4412/2016 ποσοστό του 50%. Στις 18.07.2023 κοινοποιείται η Πράξη της αρμόδιας Επιτροπής σύμφωνα με την οποία κωλύεται η υπογραφή της σύμβασης, καθώς στο υποβληθέν σχέδιο σύμβασης η αναθέτουσα αρχή προχώρησε σε ουσιώδη μεταβολή τόσο του οικονομικού αντικειμένου όσο και των όρων της σύμβασης ενώ κάτι τέτοιο δεν προβλεπόταν στο αρχικά υποβληθέν σχέδιο σύμβασης ούτε στην υπ' αριθμ.22/2018 Διακήρυξη. Επομένως, επρόκειτο για νεότερη συμφωνία μεταξύ των συμβαλλομένων μερών μη προβλεπόμενη στην οικεία Διακήρυξη.

Κατόπιν των ανωτέρω, η αναθέτουσα προχώρησε άμεσα, το μήνα Σεπτέμβριο του ίδιου έτους, σε ορισμό της επιτροπής για τη σύνταξη των προδιαγραφών του νέου διαγωνισμού, ενώ εν συνεχεία κατά της διακήρυξης ασκήθηκε προδικαστική προσφυγή που έπληττε τους όρους της και τον τρόπο υπολογισμού του προϋπολογισμού της

σύμβασης. Επί της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ που εκδόθηκε και διέταξε τη συμμόρφωση με αυτήν η αναθέτουσα άσκησε αίτηση ακυρώσεως ενώπιον του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης, η οποία συζητήθηκε την 25.07.2024 και έως σήμερα δεν έχει εκδοθεί απόφαση. Συνεπεία της δικαστικής εμπλοκής που ανέκυψε συνάγεται ότι δεν είναι δυνατόν να επαναπροκηρυχθεί ο διαγωνισμός πριν την έκδοση της αποφάσεως του Διοικητικού Εφετείου, η οποία θα κρίνει επί των τεχνικών προδιαγραφών και των οικονομικών όρων της σύμβασης.

Διαφαίνεται ακόμη ότι η αναθέτουσα αρχή επέδειξε σημαντική καθυστέρηση κατά την κατάρτιση των εγγράφων της σύμβασης καθώς ο χρόνος που μεσολάβησε από τον ορισμό της επιτροπής για τη σύνταξη των προδιαγραφών έως την ημερομηνία ανάρτησης της διακήρυξης στο ΚΗΜΔΗΣ ανήλθε σε επτά (7) μήνες.

Περαιτέρω η αίτηση ακύρωσης κατά της απόφασης της ΕΑΔΗΣΥ, αντικειμενικά επιφέρει σημαντική καθυστέρηση στην εξέλιξη της υπάρχουσας διαγωνιστικής διαδικασίας ή στην πιθανή επαναπροκήρυξη μιας νέας σύμβασης.

Επιπλέον, η αναθέτουσα καλύπτει για μεγάλο χρονικό διάστημα τις διαρκείς και πάγιες ανάγκες καθαριότητας των δομών της προβαίνοντας σε κατάτμηση και συνάπτοντας τρίμηνες κυρίως συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς προηγουμένως να έχει αιτηθεί τη σύμφωνη γνώμη της Αρχής αν και ετησίως η οικονομική αξία τους υπερβαίνει τα σχετικά κατώτατα όρια των οδηγιών.

Επισημαίνεται, ότι λόγω του εξαιρετικού χαρακτήρα της επικαλούμενης διάταξης, η εφαρμογή της επιτρέπεται για την προσωρινή και άμεση κάλυψη των κατεπείγουσών και επιτακτικών αναγκών και όχι του συνόλου των πάγιων και διαρκών αναγκών της αναθέτουσας, ενώ για τις υπηρεσίες που είναι απαραίτητες μετά την περίοδο της προσωρινής κάλυψης της κατεπείγουσας ανάγκης η αναθέτουσα έχει τη δυνατότητα να προσφύγει σε ανοιχτή ή κλειστή διαδικασία, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Ενόψει των ανωτέρω, δεν στοιχειοθετείται εν προκειμένω η προϋπόθεση της ύπαρξης απρόβλεπτης περιστασης μη απορρέουσας από ευθύνη της αναθέτουσας αρχής, για την ανάθεση της σκοπούμενης σύμβασης με προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης και συνεπώς παρέλκει η εξέταση των λοιπών σωρευτικώς απαιτούμενων, βάσει της οικείας διάταξης, προϋποθέσεων.

## **ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ**

Ενόψει των ανωτέρω, η Επιτροπή ομόφωνα αποφασίζει:

Την μη παροχή σύμφωνης γνώμης Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης, σύμφωνα με το άρθρ. 347 παρ. 2 περ. γ. υποπερ. γδ του ν. 4412/2016, για την ανάθεση σύμβασης παροχής υπηρεσιών καθαριότητας στους χώρους του Αντικαρκινικού Νοσοκομείου «Θεαγένειο», του Ξενώνα Πυλαίας και της Μονάδας Ημερήσιας Νοσηλείας «Νίκος Κούρκουλος», χρονικής διάρκειας τριών (3) μηνών, προϋπολογισθείσας δαπάνης **269.775,00 €**, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α. 24%, κατ' άρθρο 32 παρ. 2 περ. γ' του ν. 4412/2016 (κατεπείγουσα ανάγκη οφειλόμενη σε απρόβλεπτη περίσταση).



Η Συντάκτης

Βασιλική Σκαρτσούνη

Αθήνα, 2 Οκτωβρίου 2024

Η Προεδρεύουσα Σύμβουλος

Ευαγγελία Κουτούπα